

สรุปพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551

1. **พระราชบัญญัติฉบับนี้**ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2551 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2551 โดยให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการ ตาม พ.ร.บ. มีผลเอกสฤษฎ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามสนองพระบรมราชโองการ
2. **ข้าราชการฝ่ายพลเรือน** หมายความว่า ข้าราชการพลเรือนและข้าราชการอื่นในกระทรวง กรม ฝ่ายพลเรือน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบราชการประเภที่นั้น

ข้าราชการฝ่ายพลเรือน แบ่งได้ 2 ประเภท

1. ข้าราชการพลเรือน
2. ข้าราชการอื่นในกระทรวง กรมฝ่ายพลเรือน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบราชการประเภที่นั้น
3. **ข้าราชการพลเรือน** หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ให้รับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณในกระทรวง กรม ฝ่ายพลเรือน มี 2 ประเภท
 - (1) **ข้าราชการพลเรือนสามัญ** ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนซึ่งรับราชการโดยได้รับบรรจุแต่งตั้งตามที่บัญญัติไว้ในลักษณะ 4 ข้าราชการพลเรือนสามัญ
 - (2) **ข้าราชการพลเรือนในพระองค์** ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนซึ่งรับราชการโดยได้รับบรรจุแต่งตั้ง ให้ดำรงตำแหน่งในพระองค์พระมหากษัตริย์ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา
4. **คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) จำนวน 10 – 12 คน** ประกอบด้วย
 - 1) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน
 - 2) กรรมการโดยตำแหน่ง ประกอบด้วย
 - 2.1 ปลัดกระทรวงการคลัง
 - 2.2 ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ
 - 2.3 เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 - 3) กรรมการซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย จำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเจ็ดคน (อยู่ในวาระคราวละ 3 ปี)
 - 4) เลขาธิการ ก.พ. เป็นกรรมการและเลขานุการ

5. ก.พ.มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานบุคคล และยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐในด้านมาตรฐานค่าตอบแทน การบริหารและการพัฒนาทรัพยากรบุคคล รวมถึงตลอดทั้งการวางแผนกำลังคนและด้านอื่น ๆ เพื่อให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ

2) รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาปรับปรุงเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่ม ค่าครองชีพ สวัสดิการ หรือประโยชน์เกื้อกูลอื่นสำหรับข้าราชการพลเรือนให้เหมาะสม

3) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือน เพื่อส่วนราชการใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

4) ให้ความเห็นชอบกรอบอัตรากำลังของส่วนราชการ

5) ออกกฎ ก.พ. และระเบียบเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎ ก.พ.เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

6) ศึกษาค้นคว้าและวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้..

7) กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคลของข้าราชการพลเรือนในกระทรวงและกรม ...

8) กำหนดนโยบายและออกระเบียบเกี่ยวกับทุนเล่าเรียนหลวงและทุนของรัฐบาล

9) ออกข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและความคุ้มครองดูแล และการให้ความช่วยเหลือบุคคลภาครัฐ นักเรียนทุนเล่าเรียนหลวง นักเรียนทุนของรัฐบาล...

10) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อรับรองคุณวุฒิของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือ คุณวุฒิอย่างอื่นเพื่อประโยชน์ในการบรรจุและการแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนและการกำหนดเงินเดือน หรือค่าตอบแทน

11) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

12) พิจารณาจัดทำระบบทะเบียนประวัติและแก้ไขทะเบียนประวัติเกี่ยวกับวันเดือนปีเกิด และการควบคุมเกียติอายุของข้าราชการพลเรือน

13) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น

6. ให้มีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เรียกโดยย่อว่า สำนักงาน ก.พ. โดยมีเลขาธิการ ก.พ. เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและบริหารราชการของสำนักงาน ก.พ. ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

7. ให้มีคณะกรรมการสามัญ เรียกโดยย่อว่า อ.ก.พ.สามัญ ดังนี้

7.1 อนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง (อ.ก.พ.กระทรวง) ประกอบด้วย

- (1) รัฐมนตรีเจ้าสังกัด เป็นประธาน
- (2) ปลัดกระทรวงเป็นรองประธานและผู้แทน ก.พ.ซึ่งตั้งจากข้าราชการพลเรือนในสำนักงาน ก.พ.

หนึ่งคน เป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง

- (3) อนุกรรมการซึ่งประธาน อ.ก.พ. แต่งตั้งจาก

3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย

3.2 ข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งประเภท**บริหารระดับสูง**ในกระทรวง ซึ่งได้รับเลือกจากข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจำนวนไม่เกิน 5 คน

7.2 คณะอนุกรรมการสามัญประจำกรม (อ.ก.พ.กรม) ประกอบด้วย

(1) อธิบดีเป็นประธาน รองอธิบดีที่อธิบดีมอบหมายหนึ่งคนเป็นรองประธาน และอนุกรรมการซึ่งเป็น อ.ก.พ.แต่งตั้งจาก

(2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย จำนวนไม่เกิน 3 คน

(3) ข้าราชการพลเรือนซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทบริหาร หรือประเภทอำนวยการ และด้านกฎหมาย จำนวนไม่เกิน 3 คน

สำหรับสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง และสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการทบวง อ.ก.พ. สำนักงานปลัดกระทรวง หรือ อ.ก.พ. สำนักงานปลัดทบวง แล้วแต่กรณี ทำหน้าที่ อ.ก.พ. กรม

6.3 คณะอนุกรรมการสามัญประจำจังหวัด (อ.ก.พ.จังหวัด) ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน รองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายหนึ่งคน เป็นรองประธาน และอนุกรรมการซึ่งประธาน อ.ก.พ. แต่งตั้ง

(1) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านการบริหารและการจัดการ และด้านกฎหมาย จำนวนไม่เกิน 3 คน

(2) ข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งดำรงตำแหน่งประเภทบริหารหรือประเภทอำนวยการ ซึ่งกระทรวงหรือกรมแต่งตั้งไปประจำจังหวัดนั้น และได้รับเลือกจากข้าราชการพลเรือนผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจำนวนไม่เกิน 6 คน ซึ่งแต่ละคนต้องไม่สังกัดกระทรวงเดียวกัน

8. คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม (ก.พ.ค.) ประกอบด้วยกรรมการจำนวน 7 คน ซึ่งพระกรุณาโปรดเกล้าฯ (แต่งตั้งคัดเลือกจากผู้มีคุณสมบัติที่กำหนด และไม่มีลักษณะต้องห้าม) กรรมการ ก.พ.ค. ต้องทำงานเต็มเวลา และให้เลขาธิการ ก.พ. เป็นเลขานุการของ ก.พ.ค.

9. คณะกรรมการคัดเลือกกรรมการ ก.พ.ค. ประกอบด้วย ประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธาน รองประธานศาลฎีกาที่ได้รับมอบหมายจากประธานศาลฎีกาหนึ่งคน เป็นกรรมการ ก.พ.ผู้ทรงคุณวุฒิหนึ่งคน ซึ่งได้รับเลือก โดย ก.พ. และให้เลขาธิการ ก.พ.เป็นกรรมการและเลขานุการ

10. กรรมการ ก.พ.ค. มีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี นับแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง และดำรงตำแหน่งวาระเดียว

11. ก.พ.ค. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. เสนอแนะต่อ ก.พ. หรือองค์กรกลางบริหารงานบุคคลอื่น เพื่อให้ ก.พ. หรือองค์กรกลางบริหารงานบุคคลอื่นดำเนินการให้มีหรือปรับปรุงนโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลในส่วนที่เกี่ยวกับการพิทักษ์ระบบคุณธรรม

2. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

3. พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์

4. พิจารณาเรื่องการคุ้มครองระบบคุณธรรม

5. ออกกฎ ก.พ.ค.ระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ
นี้

6. แต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่ ก.พ.ค.กำหนดเพื่อเป็นกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือกรรมการวินิจฉัยเรื่องทุกข์

12. การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนต้องเป็นไปเพื่อ ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความสำเร็จ ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่า โดยให้ข้าราชการปฏิบัติราชการอย่างมีคุณภาพ คุณธรรม และคุณภาพชีวิตที่ดี

13. ผู้ที่จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนต้องมีคุณสมบัติทั่วไป และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (มาตรา 36)

ก. คุณสมบัติทั่วไป

(1) มีสัญชาติไทย

(2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปี

(3) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ

ข. ลักษณะต้องห้าม

- (1) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
- (2) เป็นผู้คนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ คนวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.
- (3) เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น
- (4) เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีจนเป็นที่รังเกียจของสังคม
- (5) เป็นกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (6) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (7) เป็นผู้เคยต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกเพราะกระทำความผิดทางอาญาเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (8) เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ
- (9) เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก หรือปลดออก เพราะกระทำผิดวินัย ตามกฎหมายพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น
- (10) เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออก เพราะกระทำผิดวินัยตามกฎหมายพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น
- (11) เป็นผู้เคยกระทำการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการ หรือเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ

ผู้ที่เข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตาม ข. (4) (6) (7) (8) (9) (10) หรือ (11) ก.พ.อาจพิจารณาจนให้เข้ารับราชการได้ ส่วนผู้ที่ขาดคุณสมบัติ (8) หรือ (9) ผู้นั้น ได้ออกจากงานหรือออกจากราชการไปเกินสองปีแล้ว หรือกรณีมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ (10) ผู้นั้นต้อง ออกจากงานหรือออกจากราชการไปเกินสามปีแล้ว และมีใช่ เป็นกรณีออกจากงานหรือออกจากราชการ เพราะกระทำผิดในกรณีทุจริตต่อหน้าที่ มติของ ก.พ. อาจพิจารณาจนให้เข้ารับราชการได้ มติของ ก.พ. ในการยกเว้นดังกล่าวต้องได้คะแนนเสียง ไม่น้อยกว่าสี่ในห้าของจำนวนกรรมการในที่ประชุม การลงมติให้กระทำโดยลับ

14. การจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งให้ข้าราชการพลเรือนให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.พ. กำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

2) ผู้สมัครสอบแข่งขันในตำแหน่งใดต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้ามหรือได้รับ การยกเว้นในกรณีที่มีลักษณะต้องห้าม และต้องมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับ ตำแหน่ง

3) ผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองให้มีสิทธิสมัครสอบแข่งขันได้แต่จะมีสิทธิบรรจ ต่อเมื่อพ้นจากการเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว

4) กระทรวง กรมใดมีเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่ง จะบรรจุบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และความชำนาญงานสูง เข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ชำนาญ การพิเศษ เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับทักษะพิเศษก็ได้ ทั้งนี้ ตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด

15. การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และการแต่งตั้ง ให้ผู้มี อำนาจดังต่อไปนี้ เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง (มาตรา 57)

ประเภทข้าราชการ	ผู้มีอำนาจบรรจุ	ผู้มีอำนาจแต่งตั้ง
ผู้บริหารระดับสูงตำแหน่งหัวหน้า ส่วนราชการระดับกระทรวง ระดับ กรม (เฉพาะขึ้นตรงต่อ นรม. หรือ รมต. (ระดับปลัดกระทรวง)	รมต. เสนอ กรม. อนุมัติ รมต. สั่งบรรจุ	นรม. กราบบังค้ำทูลเพื่อ ทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
ผู้บริหารระดับสูงตำแหน่งรอง หัวหน้าส่วนราชการระดับ กระทรวง หัวหน้าส่วนระดับกรม รองหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม ที่ขึ้นตรงต่อ นรม. หรือ รมต.	ให้ปลัดกระทรวงเสนอ รัฐมนตรีเจ้าสังกัด เพื่อนำเสนอ กรม. พิจารณาอนุมัติ เมื่อ ได้รับอนุมัติจาก กรม. ให้ปลัดกระทรวง สั่งบรรจุ	นรม. กราบบังค้ำทูลเพื่อ ทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
บริหารระดับต้น	ปลัดกระทรวง	ปลัดกระทรวง
อำนวยการ วิชาการ ระดับ ปฏิบัติการ ชำนาญการ ชำนาญ การพิเศษ เชี่ยวชาญ และ ประเภททั่วไป (ในสำนักงาน รัฐมนตรี)	รัฐมนตรีเจ้าสังกัด	รัฐมนตรีเจ้าสังกัด

อำนวยการระดับสูง	ปลัดกระทรวง	ปลัดกระทรวง
อำนวยการระดับต้น	อธิบดีโดยความเห็นชอบ ของปลัดกระทรวง	อธิบดีโดยความเห็นชอบ ของปลัดกระทรวง
วิชาการระดับผู้ทรงคุณวุฒิ	รมต. เสนอ รม. อนุมัติ รมต. สั่งบรรจุ	นรม. กราบบังคับทูลเพื่อ ทรงพระมหากรุณาโปรด เกล้าฯ แต่งตั้ง
วิชาการระดับเชี่ยวชาญ	ปลัดกระทรวง	ปลัดกระทรวง
วิชาการระดับชำนาญการพิเศษ ทั่วไประดับทักษะพิเศษ	อธิบดีโดยความเห็นชอบ ของปลัดกระทรวง ส่วน ภูมิภาค ผู้ว่าราชการ จังหวัด (ยกเว้นทั่วไป ระดับทักษะพิเศษ)	อธิบดีโดยความเห็นชอบของ ปลัดกระทรวง
วิชาการระดับปฏิบัติการ ข้าราชการ ทั่วไประดับปฏิบัติงาน ชำนาญงาน และอาวุโส	อธิบดีหรือผู้ได้รับ มอบหมายจากอธิบดี ส่วนภูมิภาค ผู้ว่า ราชการจังหวัด	อธิบดีหรือผู้ได้รับมอบหมาย จากอธิบดี ส่วนภูมิภาค ผู้ว่า ราชการจังหวัด

16. **วันเวลาทำงาน วันหยุดราชการตามประเพณี** วันหยุดราชการประจำปี และการลาหยุดราชการของข้าราชการพลเรือน ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

17. **ข้าราชการพลเรือนสามัญมีเสรีภาพ** ในการรวมกลุ่มตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดิน และความต่อเนื่องในการจัดทำบริการสาธารณะ และต้องไม่มีวัตถุประสงค์ทางการเมือง

18. **ประเภทของข้าราชการพลเรือนสามัญ มี 4 ประเภท ดังต่อไปนี้ (มาตรา 45)**

(1) ตำแหน่งประเภทบริหาร ได้แก่ ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการและรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวง กรม และตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนดเป็นตำแหน่งประเภทบริหาร

(2) ตำแหน่งประเภทอำนวยการ ได้แก่ ตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่ต่ำกว่าระดับกรม และตำแหน่งอื่นที่ ก.พ. กำหนดเป็นตำแหน่งประเภทอำนวยการ

(3) ตำแหน่งประเภทวิชาการ ได้แก่ ตำแหน่งที่จำเป็นต้องใช้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตามที่ ก.พ. กำหนดเพื่อปฏิบัติงานในหน้าที่ของตำแหน่งนั้น

(4) ตำแหน่งประเภททั่วไป ได้แก่ ตำแหน่งที่ไม่ใช่ตำแหน่งประเภทบริหาร ตำแหน่งประเภทอำนวยการ และตำแหน่งประเภทวิชาการ ทั้งนี้ ตามที่ ก.พ. กำหนด

19. ระดับตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญ มีดังต่อไปนี้

(1) ตำแหน่งประเภทบริหาร มีระดับดังต่อไปนี้

(ก) ระดับต้น

(ข) ระดับสูง

(2) ตำแหน่งประเภทอำนวยการ มีระดับดังต่อไปนี้

(ก) ระดับต้น

(ข) ระดับสูง

(3) ตำแหน่งประเภทวิชาการ มีระดับดังต่อไปนี้

(ก) ระดับปฏิบัติการ

(ข) ระดับชำนาญการ

(ค) ระดับชำนาญการพิเศษ

(ง) ระดับเชี่ยวชาญ

(จ) ระดับทรงคุณวุฒิ

(4) ตำแหน่งประเภททั่วไป มีระดับดังต่อไปนี้

(ก) ระดับปฏิบัติงาน

(ข) ระดับชำนาญงาน

(ค) ระดับอาวุโส

(ง) ระดับทักษะพิเศษ

20. การสรรหา บรรจุ และการแต่งตั้ง

การสรรหา

การสรรหาเพื่อให้ได้บุคคลมาบรรจุเข้ารับราชการพลเรือนสามัญและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมและคำนึงถึงพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าว ตลอดจนประโยชน์ของทางราชการ

การบรรจุ

1) การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด ให้บรรจุและแต่งตั้งจากผู้สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งนั้น โดยบรรจุและแต่งตั้งตามลำดับที่ในบัญชีผู้สอบแข่งขันได้

21. ให้มีการสับเปลี่ยนหน้าที่ ย้ายหรือโอน ข้าราชการพลเรือนสามัญประเภทบริหาร ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่เดียวติดต่อกันเป็นเวลานานครบ 4 ปี ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการสับเปลี่ยนหน้าที่ ย้าย หรือโอนไปปฏิบัติหน้าที่อื่น เว้นแต่มีความจำเป็นจะขออนุมัติ ครม. ให้คงอยู่ปฏิบัติหน้าที่เดิมต่อไปได้ไม่เกิน 2 ปี

22. การทดลองปฏิบัติราชการ

ผู้ได้รับบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและข้าราชการ ให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการตามที่กำหนดในกฎ ก.พ. โดยอยู่ในความดูแลของบังคับบัญชา ถ้าผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ เห็นว่าผู้นั้นมีผลการประเมินต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด ไม่ควรให้รับราชการต่อไปก็ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการได้ ไม่ว่าจะครบกำหนดเวลาทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้วหรือไม่ก็ตาม

23. การโอนข้าราชการพลเรือนสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญในต่างกระทรวง กรม ให้เป็นไปตามกำหนดในกฎ ก.พ.

24. ในกรณีตำแหน่งข้าราชการพลเรือนว่างลงหรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ และเป็นกรณีที่มิได้บัญญัติไว้ในกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ให้ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 27 มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนที่เห็นสมควรรักษาการในตำแหน่งนั้นได้

25. ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็น ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 57 มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญ ให้ประจำส่วนราชการเป็นการชั่วคราวโดยให้พ้นจากตำแหน่งเดิม

26. การเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติราชการ

26.1 ให้ส่วนราชการมีหน้าที่ดำเนินการให้มีการเพิ่มพูนประสิทธิภาพและเสริมสร้างแรงจูงใจแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญเพื่อให้ข้าราชการมีคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรม คุณภาพชีวิต มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ

26.2 ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติราชการของผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อประกอบการพิจารณาแต่งตั้งและเลื่อนเงินเดือน

27. การรักษาจรรยาบรรณข้าราชการ

ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องรักษาจรรยาบรรณข้าราชการตามที่ส่วนราชการกำหนดไว้ โดยเฉพาะในเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) การยึดมั่นและยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- (2) ความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบ
- (3) การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

(4) การปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

(5) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

28. วินัยและการรักษาวินัย

1) ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ (มาตรา 81)

2) ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องกระทำการอันเป็นข้อปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 82)

(1) ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม

(2) ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติ คณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ

(3) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุทิศเวลา เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ

(4) ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบของทางราชการโดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง

(5) ต้องอุทิศเวลาให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้

(6) ต้องรักษาความลับของทางราชการ

(7) ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคีและต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างราชการด้วยกัน และผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

(8) ต้องต้อนรับให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้ติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ตน

(9) ต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมือง

(10) ต้องรักษาชื่อเสียงตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการตนมิให้เสื่อมเสีย

(11) กระทำการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

3) ข้าราชการพลเรือนสามัญต้องไม่กระทำการอันใดอันเป็นข้อห้าม ดังต่อไปนี้ (มาตรา 83)

(1) ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา

(2) ต้องไม่ปฏิบัติราชการอันเป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน

(3) ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

(4) ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ

(5) ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

(6) ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

(7) ต้องไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการกลั่นแกล้ง กดขี่ หรือข่มเหงในการปฏิบัติราชการ

(8) ต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่องละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

(9) ต้องไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้ติดต่อราชการ

(10) ไม่กระทำการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.

ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติตามมาตรา 81 และมาตรา 82 หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามมาตรา 83 เป็นกระทำผิดวินัย

การกระทำผิดวินัยในลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(1) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต

(2) ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(3) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(4) กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติก่ออย่างร้ายแรง

(5) ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ ข่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการอย่างร้ายแรง

(6) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(7) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใดๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 82 หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตาม มาตรา 83 อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

(8) ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใดๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 80 และ มาตรา 82 (11) หรือฝ่าฝืนข้อห้ามตาม มาตรา 83(10) ที่กฎ ก.พ. กำหนดให้เป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรง

29. โทษทางวินัยมี 5 สถาน ดังต่อไปนี้

- (1) ภาคทัณฑ์
- (2) ตัดเงินเดือน
- (3) ลดเงินเดือน
- (4) ปลดออก
- (5) ไล่ออก

30. **ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง** ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน ตามสมควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรงดโทษก็ได้ จะงดโทษให้โดยทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

31. **ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง** ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้แต่ห้ามมิให้ลดโทษลงต่ำกว่าปลดออก

32. **ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา** เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษอาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้

33. การออกจากราชการ ข้าราชการพลเรือนสามัญออกจากราชการเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (อายุ 60 ปีบริบูรณ์)
- (3) ลาออกจากราชการและได้รับอนุญาตให้ลาออกหรือการลาออกมีผล
- (4) ถูกสั่งให้ออก
- (5) ถูกสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก

ข้าราชการผู้ใดประสงค์ลาออกให้ยื่นหนังสือลาออกต่อผู้บังคับบัญชาล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุพิจารณาเห็นว่าจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการจะยับยั้งการอนุญาต ให้ลาออกไว้เป็นเวลาไม่เกิน 90 วันนับตั้งแต่วันขอลาออกก็ได้ แต่ต้องแจ้งการยับยั้งการ

อนุญาตให้ลาออกพร้อม ทั้งเหตุผลให้ผู้ขอลาออกทราบและเมื่อครบกำหนดเวลาที่ยับยั้งแล้วให้การลาออกมีผลเมื่อครบเวลาตามที่ยับยั้งไว้

ถ้าผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ ไม่ได้ยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกตามวรรคสอง ให้การลาออกนั้นมีผลตั้งแต่วันขอลาออก

ในกรณีที่ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการเพื่อดำรงตำแหน่งองค์กฤษฎีกา ตามรัฐธรรมนูญ ตำแหน่งทางการเมือง ให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชา และให้การลาออกมีผลนับตั้งแต่วันที่ผู้นั้นขอลาออก

34. การร้องทุกข์

- ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดมีความคับข้องใจอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือปฏิบัติต่อตนของผู้บังคับบัญชาผู้นั้น อาจร้องทุกข์ได้

- การร้องทุกข์ที่เหตุเกิดจากผู้บังคับบัญชา ให้ร้องทุกข์ต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป

- การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์เหตุเกิดจากหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่ขึ้นต่อ นรม. รมต.

ปลัดกระทรวง รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือ นรม. ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.พ.ค.

- ก.พ.ค. มีอำนาจไม่รับเรื่องร้องทุกข์ หรือพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ได้

35. ข้าราชการพลเรือนในพระองค์

การแต่งตั้งและการให้ข้าราชการพลเรือนในพระองค์พ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย